

(ה) 'פרוטוקולים של זקני ציון'

חיבור מזוייף, מעשה הזיוף הספרותי האנטישמי המפורסם ביותר. החיבור כתוב בצורת קובץ דינים-וחשבונות ('פרוטוקולים') של דיונים חשאיים, כביכול, של 'מנהיגי היהדות הבין-לאומית' ('זקני ציון') בדבר תוכניתם להשתלט על העולם. לראשונה הופץ החיבור ברבים ברוסיה, והוא עיבוד מתוך סאטירה נגד נפוליון III, פרי עטו של מוריס ז'ולי, שהופיעה בבריסל ב-1864 ושמה Dialogue Aux Enfers entre Montesquieu et Machiavel ('דו-שיח בשאול בין מונטסקיה ובין מקיאולי').

על-פי 'הפרוטוקולים' וההקדמות והפירושים שנוספו להם מפעילים היהודים כלי-נשק שונים כדי להגשים את תוכניתם להשתלט על העולם. הם שיזמו את המהפכה הצרפתית, את הליברליזם, את הסוציאליזם, את הקומוניזם ואת האנרכיזם, וזאת כדי לחתור תחת אושיות החברה האירופית. נוסף על כך מתמרנים היהודים במחירי הזהב, מחוללים משבר כספי, משתלטים על אמצעי התקשורת, מטפחים דעות קדומות על רקע דתי ואתני, ובונים מסילות ברזל ומעברים תת-קרקעיים שמהם יפיזו את הערים אם תתעורר התנגדות להם. כאשר יגיעו לשלטון ינהיגו היהודים משמעת נוקשה ביותר למלך יהודי. למימוש תוכניותיהם יסתייעו היהודים ב'בונים החפשים'.

את זרעי ה'פרוטוקולים' אפשר לראות בנסינות של ריאקציונרים להסביר את המהפכה הצרפתית כקשר של ה'בונים החופשים' ובמכתבו המזוייף של ז' ב' סימוניני מ-1806, שטען כי ה'בונים החופשים' היו כלי שרת בידי היהודים במזימה להשתלט על העולם. באמצע המאה ה-19 הופיעו טיעונים כאלה גם בעיתונות הגרמנית. אב טיפוס של ה'פרוטוקולים' הופיע ברומן 'ביאריץ' (Biaritz, ברלין 1868), מאת הרמן גדשה, שהתפרסם בשם-העט סר ג'ון רטקליף (Retcliffe; אחר-כך שונה השם ל-Readclif). בפרק הקרוי 'בבית העלמין היהודי בפראג' מתוארים נציגי 12 שבטי ישראל נועדים לכנס שלהם הנערך אחת ל-100 שנה, והם מדווחים על התקדמות הקשר שלהם להשתלט על העולם. בסוף הישיבה נואם היושב-ראש משבט לוי, ומביע את התקווה שבהתכנסות הבאה, כעבור 100 שנה, יהיו היהודים 'נסיכי העולם'. הנאום, שעתיד היה להתכנות 'נאום של הרב', היה הרכיב הבסיסי של ה'פרוטוקולים' ופורסם ברבים לפני הופעתם ואחריה. רעיונות דומים פורסמו ברוסיה בסוף המאה ה-19, בעיקר בספריו של עוסמן ביי.

נראה שה'פרוטוקולים' עצמם זוייפו בימי פרשת דרייפוס בידי פיוטר איונוביץ' רצ'קובסקי, ראש שלוחת חוץ-לארץ במשטרה החשאית הרוסית (אוכרנה, Okhrana), שמושבה היה בפריס. חוגי הימין בצרפת היו מעוניינים במסמך המפליל את אלפרד דרייפוס בקשר כביכול, והרוסים הסתייעו בו למדיניות האנטישמית שלהם.

ב-1903 פירסם הסוכן הצאריסטי פבולצ'י קרושוון גירסה מקוצרת של ה'מסמך' בקונטרס ושמו 'תוכנית לכיבוש העולם בידי היהודים'. ב-1905 פירסמו קרושוון ומייסד הארגון האנטישמי ה'מאה השחורה' ג' ו' בוטמי, גירסה מלאה של ה'פרוטוקולים' ושמה 'שורש בעיותינו'. את הגירסה שלימים היתה רבת ההשפעה מכולם פירסם סרגי נילוס במהדורה השלישית של ספרו הנפוץ 'הגדולים בקטן'. האנטיכריסטוס כאפשרות פוליטית ממשמשת ובאה', שיצאה לאור ב-1905. נראה שרצ'קובסקי, שהיה אחד מעמיתיו של נילוס, הוא שהעמיד לרשותו את ה'מסמך'.

מתנגדי המהפכה הרוסית שנמלטו למערב הביאו עימם את ה'פרוטוקולים'. פיוטר ניקולייביץ' שבלסק-בורק ופיודור ויקטורוביץ' וינברג, פירסמו את כל כתב-היד של ה'פרוטוקולים' במהדורה השלישית של השנתון שלהם 'לוך זבייטה' (LUCH SVETA, 'קין אור'), ברלין, מאי 1920. שנה לפני-כן יצאה לאור גירסה גרמנית של ה'פרוטוקולים' ושמה 'סודות זקני ציון' (die Geheimnisse der Weisen von Zion), מאת לודוויג מילר (מילר פון האוזן), בשם הבדוי גוטפריד צור בק.

במהרה החלו הנאצים להשתמש ב'פרוטוקולים'. בשנים 1919-1923 כתב האידיאולוג הנאצי אלפרד רוזנברג, שאף הוא היה מהגר מרוסיה, חמישה קונטרסים על ה'קשר היהודי'. עד לנפילתו של הרייך השלישי נהגו עיתונו של יוליוס שטריכר, 'דר שטירמר' ועיתון המפלגה הנאצית 'פלקישר ביאובכטר' (Völkischer Beobachter) לפרסם תכופות מובאות מן ה'פרוטוקולים', וב-1933 פורסמה מהדורה נאצית של ה'פרוטוקולים'.

בשנות ה-20 פורסמו ה'פרוטוקולים' לראשונה בארצות הברית, כאשר פירסמו כמה עיתונים את תמציתם, בקושרם את הקשר היהודי לבולשוויזם. אחד העיתונים הללו היה עיתונו של הנרי פורד דירבורן אינדיפנדנט (The Dearborn Independent) שבקיץ 1920 פירסם סדרת מאמרים שהתבססו על ה'פרוטוקולים'. כעבור זמן מה פורסמו ה'פרוטוקולים' בצורת ספר: 'היהודים הבין-לאומיים: הבעייה הנוקבת ביותר בעולם' (The International Jews,) (The World'S Foremost Problem); הספר נדפס ב-500,000 עותקים. ביוני 1927 התנער פורד מאחריות למאמרים וניסה להוציא את הספר מהשוק, אך בינתיים כבר תירגמוהו לשש שפות.

ב-1920 פירסמו את ה'פרוטוקולים' מרבית העיתונים החשובים בבריטניה, וגם ה'טיימז' של לונדון התייחס אליהם ברצינות וב-8 במאי 1920 פירסם אותם. אך כאשר הוכיח הכתב של העיתון עצמו שמדובר בזיוף, פירסם זאת ה'טיימז' ב-18 באוגוסט 1921 בכותרות מאירות עיניים, ומאז לא זכו עוד ה'פרוטוקולים' באימון בבריטניה.

בין שתי מלחמות-העולם יצאו לאור מהדורות רבות של ה'פרוטוקולים' ברחבי העולם בשפות שונות: בפולנית, ברומנית, בהונגרית, בצ'כית, בסרב-קרואטית, ביוונית, באיטלקית, בספרדית, בפורטוגלית, בפלמית, בשוודית, בלטוויית ובערבית. במלחמת-העולם השנייה

פורסמו ה'פרוטוקולים' גם בנוווגית ובהולנדית. לפני מלחמת-העולם השנייה נערכו שני משפטים, האחד ב-1934 בפורט אליזבת שבדרום אפריקה והאחד בשנים 1934-1935 בברן שבשווייץ, ובשניהם קבעו השופטים שה'פרוטוקולים' מזויפים.

ה'פרוטוקולים' והרעיונות הכלולים בהם לא זו בלבד שהיו אז נפוצים מאוד, אלא שבמהרה התבצרו היטב. ברור כי מנהיגים נאצים בכירים, ובהם אדולף היטלר, הינריך הימלר ורוזנברג, האמינו בכתוב בהם. אשר להיטלר בעל החשיבה המעוותת הרי טענת היהודים כי ה'פרוטוקולים' הם זיוף, היתה בשבילו ראייה לנכונות הכתוב בהם. בשיחה עם הרמן קשרים, תסיסה מהפכנית, הסוואה, הסחה, ושיטות ארגון. תורתו של אלפרד רוזנברג הכלולה בספרו 'מיתוס המאה העשרים', מושרשת גם היא עמוק בקבלת ה'אמת' שב'פרוטוקולים'. רעיונות אלה הביאו גרמנים רבים ואירופים אחרים אל חוגי הנאצים, וכפי שכתב נורמן כהן (ראה ביבליוגרפיה), ה'פרוטוקולים' היו מעין ייפוי-כוח לניסיון להכחיד את העם היהודי.

גם אחרי מלחמת-העולם השנייה הודפסו ה'פרוטוקולים' בעולם ואף השפיעו על שנאת יהודים, בעיקר במזרח התיכון ובארצות הגוש הקומוניסטי, אך גם במדינות רבות בדרום אמריקה וכן בספרד, באיטליה וביפן, והרעיונות שהעלו ה'פרוטוקולים' שימשו את תומכי הכחשת השואה ואת הערבים בתעמולתם נגד ישראל והציונות.